

LASTEN JA NUORTEN TRAUMASEULONTA

CATS-2 / 7–17-vuotiaat

NIMI: _____ PÄIVÄMÄÄRÄ: _____

Monille ihmisille tapahtuu stressaavia tai pelottavia asioita. Alla on lueteltu stressaavia ja pelottavia asioita, joita joskus tapahtuu. Merkitse rasti ruutuun KYLLÄ, jos sama on tapahtunut sinulle. Merkitse EI, jos sinulle ei ole tapahtunut samaa.

	Kyllä	Ei
1. Tulipalo tai vakava luonnonkatastrofi, kuten tulva tai tuhoisa myrsky.	☐	☐
2. Vakava onnettomuus tai loukkaantuminen, kuten auto- tai polkupyöräonnettomuus, koiran purema tai urheiluvamma.	☐	☐
3. Minua on uhkailtu, lyöty tai satutettu pahasti perheessäni.	☐	☐
4. Minua on uhkailtu, lyöty tai satutettu pahasti koulussa tai muualla kodin ulkopuolella.	☐	☐
5. Kimppuuni on käyty, minua on puukotettu tai minut on ryöstetty uhkailemalla.	☐	☐
6. Olen nähnyt, kun perheenjäsentäni on uhkailtu, lyöty tai satutettu pahasti.	☐	☐
7. Olen nähnyt, kun jotakuta on uhkailtu, lyöty tai satutettu pahasti koulussa tai muualla kodin ulkopuolella.	☐	☐
8. Joku on tehnyt minulle seksuaalisia tekoja tai pannut minut tekemään seksuaalisia tekoja itselleen tilanteessa, jossa en ole pystynyt sanomaan ”ei” tai jossa minua on pakotettu tai painostettu.	☐	☐
9. Minua on pyydetty tai painostettu tekemään jotain seksuaalista netissä tai sosiaalisessa mediassa, kuten ottamaan tai lähettämään kuvia.	☐	☐
10. Joku on kiusannut minua kasvokkain: sanonut hyvin ilkeitä asioita, jotka pelottavat minua.	☐	☐
11. Joku on kiusannut minua netissä: sanonut hyvin ilkeitä asioita, jotka pelottavat minua.	☐	☐
12. Joku minulle läheinen ihminen on kuollut äkillisesti tai väkivaltaisesti.	☐	☐
13. Minulle on tehty stressaava tai pelottava lääketieteellinen toimenpide.	☐	☐
14. Olen ollut sota-alueella.	☐	☐
15. Olen kokenut jotain muuta stressaavaa tai pelottavaa? <u>Kuvaile:</u>	☐	☐

Mikä/mitkä tapahtumista vaivaa/vaivaavat sinua tällä hetkellä eniten?

Käännä sivua ja vastaa seuraaviin kysymyksiin **kaikista niistä pelottavista tai stressaavista asioista, joita sinulle on tapahtunut.**

Miten usein sinulla on ollut seuraavia ajatuksia, tunteita tai ongelmia viimeisen neljän viikon aikana?
Valitse 0 = Ei koskaan / 1 = Joskus / 2 = Usein / 3 = Lähes koko ajan

	0	1	2	3
1. Mieleeni nousee järkyttäviä ajatuksia tai muistoja siitä, mitä tapahtui.	☐	☐	☐	☐
2. Näen painajaisia, jotka muistuttavat minua tapahtuneesta.	☐	☐	☐	☐
3. Näen tapahtuman mielessäni. Tuntuu, kuin se tapahtuisi juuri nyt.	☐	☐	☐	☐
4. Järkytyn, kun minua muistutetaan siitä, mitä tapahtui.	☐	☐	☐	☐
5. Minulla on voimakkaita ruumiillisia tuntemuksia (esim. hikoilua, sydämentykytystä tai vatsavaivoja), kun minua muistutetaan tapahtuneesta.	☐	☐	☐	☐
6. Yritän olla ajattelematta sitä, mitä tapahtui, tai yritän olla tuntematta mitään siihen liittyen.	☐	☐	☐	☐
7. Pysyttelen erossa kaikesta, mikä muistuttaa minua tapahtuneesta (ihmisistä, paikoista, asioista, tilanteista, keskusteluista).	☐	☐	☐	☐
8. En pysty muistamaan osaa siitä, mitä tapahtui.	☐	☐	☐	☐
9. Minulla on kielteisiä ajatuksia, esimerkiksi:				
a. Elämäni ei tule olemaan hyvää.	☐	☐	☐	☐
b. En voi luottaa ihmisiin.	☐	☐	☐	☐
c. Maailma on vaarallinen paikka.	☐	☐	☐	☐
d. En ole tarpeeksi hyvä.	☐	☐	☐	☐
10. Tapahtunutta koskevat syytökset				
a. Syytän tapahtuneesta itseäni.	☐	☐	☐	☐
b. Syytän tapahtuneesta muita, vaikka se ei ollut heidän syytään.	☐	☐	☐	☐
11. Minulla on ahdistavia tunteita (pelkoa, vihaa, syyllisyyttä, häpeää) suuren osan ajasta.	☐	☐	☐	☐
12. En halua tehdä asioita, joita tein ennen.	☐	☐	☐	☐
13. En tunne läheisyyttä muita ihmisiä kohtaan.	☐	☐	☐	☐
14. En pysty tuntemaan onnellisia tunteita.	☐	☐	☐	☐
15. Voimakkaiden tunteiden hallinta				
a. Minun on hyvin vaikea rauhoittua, kun olen poissa tolaltani.	☐	☐	☐	☐
b. Olen vihainen. Minulla on kiukunpuuskia ja puran kiukkuani muihin.	☐	☐	☐	☐
16. Teen vaarallisia asioita.	☐	☐	☐	☐
17. Olen ylivarovainen (tarkkailen, keitä on lähelläni).	☐	☐	☐	☐
18. Säikähdän helposti.	☐	☐	☐	☐
19. Minun on vaikea keskittyä.	☐	☐	☐	☐
20. Minun on vaikea nukahtaa tai pysyä unessa.	☐	☐	☐	☐

Ovatko edellä merkitsemäsi ongelmat vaikuttaneet haitallisesti seuraaviin asioihin? KYLLÄ tai EI:

	KYLLÄ	EI		KYLLÄ	EI
1. Kanssakäyminen muiden kanssa	☐	☐	4. Perheenjäsenten väliset suhteet	☐	☐
2. Harrastukset/ hauskanpito	☐	☐	5. Yleinen onnellisuus	☐	☐
3. Koulu tai työ	☐	☐			

DIMENSIONAALINEN PISTEYTYS

Lapsen/nuoren nimi: _____ Arvioinnin päivämäärä: _____

Arvioitava traumatapahtuma (indeksitrauma): _____

Post-traumaattisen stressihäiriön oireiden vakavuuden arviointi (DSM-5 PTSD)

Kohtien 1–20 yhteenlasketut pisteet. Laske mukaan vain yksi pistemäärä kohdista 9, 10 ja 15.

Valitse korkein. DSM-5 PTSD pisteiden summa = _____

CATS 7-17 v.	CATS 7-17 v.	CATS 7-17 v.	CATS 7-17 v.
Pisteet < 15	Pisteet 15–20	Pisteet ≥ 21*	Pisteet ≥ 25*
Normaali. Ei kliinisesti kohonnut	Kohtalainen traumaan liittyvä stressi.	Kohonnut stressitaso. Seulonnan tulos positiivinen. Seuranta aiheellinen. *	Korkea traumaan liittyvä stressioireilu. Todennäköinen PTSD. *

* Validaatiotutkimus: Sachser et al., 2022.

Post-traumaattisen stressihäiriön oireiden vakavuuden arviointi (ICD-11 PTSD)

Yhteenlasketut pisteet kohdista 2, 3, 6, 7, 17, 18.

ICD-11 PTSD pisteiden summa= _____

CATS 7-17 v.	CATS 7-17 v.	CATS 7-17 v.	CATS 7-17 v.
Pisteet < 5	Pisteet 5–6	Pisteet 7–8*	Pisteet ≥ 9*
Normaali. Ei kliinisesti kohonnut	Kohtalainen traumaan liittyvä stressi.	Kohonnut stressitaso. Seulonnan tulos positiivinen. Seuranta aiheellinen. *	Korkea traumaan liittyvä stressioireilu. Todennäköinen PTSD. *

* Validaatiotutkimus: Sachser et al., 2022.

Post-traumaattisen stressihäiriön oireiden vakavuuden arviointi (ICD-11 CPTSD)

Yhteenlasketut pisteet kohdista 2, 3, 6, 7, 9b, 9d, 10a, 13, 14, 15a, 17, 18.

ICD-11 CPTSD pisteiden summa = _____

CATS 7-17 v.	CATS 7-17 v.	CATS 7-17 v.	CATS 7-17 v.
Pisteet < 9*	Pisteet 10–12*	Pisteet ≥ 13*	Pisteet ≥ 16*
Normaali. Ei kliinisesti kohonnut	Kohtalainen traumaan liittyvä stressi.	Kohonnut stressitaso. Seulonnan tulos positiivinen. Seuranta aiheellinen. *	Korkea traumaan liittyvä stressioireilu. Todennäköinen PTSD. *

* Käytettävä laadullisena kliinisenä arviona oireista. Ei määriteltyjä raja-arvoja.

KATEGORINEN PISTEYTYS

Lapsen/nuoren nimi: _____ Arvioinnin päivämäärä: _____

Arvioitava traumatapahtuma (indeksitrauma): _____

DSM-5 PTSD				
DSM-5-kriteerit:	Oireiden lkm (Laske mukaan vain ne, joissa on valittu 2 tai 3)	Vaadittavien oireiden lkm	Täyttyvätkö DSM-5 -kriteerit?	
Trauman uudelleenkokeminen Kohdat 1–5		1+	☐ Kyllä	☐ Ei
Välttely Kohdat 6, 7		1+	☐ Kyllä	☐ Ei
Negatiivinen mieliala / Negatiiviset kognitiot Kohdat 8–14 (korkein kohdista 9, 10 ja 15)		2+	☐ Kyllä	☐ Ei
Ylivireys Kohdat 15–20		2+	☐ Kyllä	☐ Ei
Toimintakyvyn heikkeneminen Kyllä/ei -kysymykset 1–5		1+	☐ Kyllä	☐ Ei
DSM-5 PTSD-diagnoosi *			☐ Kyllä	☐ Ei

ICD-11 PTSD ja CPTSD				
ICD-11-kriteerit:	Oireiden lkm (Laske mukaan vain ne, joissa on valittu 2 tai 3)	Vaadittavien oireiden lkm	Täyttyvätkö ICD-11 -kriteerit?	
Trauman uudelleenkokeminen Kohdat 1, 2, 3		1+	☐ Kyllä	☐ Ei
Välttely Kohdat 6, 7		1+	☐ Kyllä	☐ Ei
Negatiivinen mieliala / Negatiiviset kognitiot Kohdat 8–14 (korkein kohdista 9, 10 ja 15)		1+	☐ Kyllä	☐ Ei
Ylivireys Kohdat 15–20		1+	☐ Kyllä	☐ Ei
ICD-11 PTSD-diagnoosi *			☐ Kyllä	☐ Ei

CPTSD-kriteerit (vain, jos ICD-11 PTSD-kriteerit täyttyvät)

Tunnesäätely Kohdat 14, 15a		1+	☐ Kyllä	☐ Ei
Negatiivinen minäkäsitys Kohdat 9d, 10a		1+	☐ Kyllä	☐ Ei
Ihmissuhteiden häiriintyminen Kohdat 9b		1+	☐ Kyllä	☐ Ei
ICD-11 CPTSD-diagnoosi *			☐ Kyllä	☐ Ei

*CATS-2 on tarkoitettu kliiniseen/laadulliseen oireiden kartoittamiseen itsearvioinnin perusteella. Sillä voi olla rooli hoidon suunnittelussa, mutta se ei ole diagnostinen instrumentti.